

بسم تعالی

محضر مبارک مقام معظم رهبری، حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای مدّ ظلّه العالی

با عرض سلام و احترام

ابلاغ سیاست‌های کلی نظام در حوزه محیط زیست توسط حضرت تعالی در سال ۱۳۹۴ بارقه امید را در دل تمام دوستداران این آب و خاک برافروخت که نگاه جامع عالی‌ترین مقام کشور به محیط زیست و الزام کلیه قوا به رعایت سیاست‌های حافظ آن بی‌تردید به حفاظت و صیانت مبتنی بر دانش و خرد از منابع ارزشمند طبیعی کشور خواهد انجامید و مانع قدرتمندی در برابر دست اندازی‌ها و زیاده‌خواهی‌ها ایجاد خواهد شد. لیکن مصائبی که در سال‌های اخیر بر سر محیط زیست بی‌دفاع کشور آمده است نشان می‌دهد همچنان که کشور در حوزه‌های مختلف سیاسی و اقتصادی و اجتماعی در معرض تهدیدات و دسیسه‌چینی‌های متفاوت قرار دارد در زمینه محیط زیست نیز بی‌دفاع تر و مظلوم تر از سایر بخش‌ها آماج آسیب‌های متعدد است. دردناک‌ترین بخش ماجرا این است که زخم‌هایی که شاهد رشد بی‌رویه آنها بر پیکر محیط زیست کشور هستیم در مواردی نه از سوی دشمن نقشه پرداز خارجی بلکه از سوی فرزندان ناآگاه این سرزمین و به قصد خدمت وارد می‌شوند. در سال‌های اخیر شرایط اقتصادی ایجاد شده حاصل از تحریم‌های ظالمانه و جنگ اقتصادی همه‌جانبه‌ای که بر کشور تحمیل شده نیز دستاویزی برای دست اندازی بی‌رحمانه به محیط زیست به نام تلاش در جهت ایجاد اشتغال و درآمد گشته است. در حالی که همچنان که حضرت تعالی مستحضر هستید تداوم رشد و شکوفایی اقتصادی در گرو پایداری و سلامت محیط زیست و نه نابودی آن است. تأکید شایسته بر دانش بنیان بودن تولید و اشتغال آفرینی در سال ۱۴۰۱ توسط معظم له مهر تأییدی بر این نکته بسیار مهم است که هرگونه تلاش در جهت ایجاد تولید، شغل و درآمد بایستی بر مبنای خرد، دانش و توجه به قابلیت‌های موجود انجام شود. همچنان که در بند ۶ سیاست‌های محیط زیست نظام تأکید شده است هرگونه بهره‌برداری از منابع تجدیدپذیر بایستی متناسب با توان اکولوژیک (ظرفیت قابل تحمل و توان بازسازی) آنها و بر اساس معیارها و شاخص‌های پایداری انجام پذیرد. امری که متأسفانه از واپسین روزهای سال ۱۴۰۰ و روزهای آغازین سال ۱۴۰۱ در حاشیه تالاب بین‌المللی، ذخیره‌گاه زیست‌کره و پناهگاه حیات وحش میانکاله خلاف آن را شاهد بوده‌ایم و به همین دلیل بر آن شدیم که از محضر مبارک حضرت تعالی درخواست چاره‌اندیشی و گره‌گشایی نماییم.

در حالی که بیش از ۹۰ پروژه پتروشیمی ناتمام در کشور به حال خود رها شده و ۴۰ مورد از مجوزهای احداث آن به دولت قبل برمی‌گردد، متأسفانه در واپسین روزهای اسفند سال گذشته در اقدامی عجولانه و با استفاده از سکوت خبری نوروز ۱۴۰۱ کلنگ پروژه‌ای فاقد مجوزهای لازم تحت عنوان پتروشیمی مازندران (پتروشیمی میانکاله) در مرتع حسین آباد واقع در ذخیره‌گاه جهانی زیست‌کره میانکاله بر زمین زده شد. هدف پروژه احداث واحد GTP به منظور تولید پروپیلن در واحدهای دیگر است در حالیکه حجم انبوهی از این ماده اولیه هم اکنون در انبارهای کشور بلااستفاده باقی مانده است. از آنجا که در طرح آمایش استان مازندران زمین‌های در نظر گرفته شده برای استقرار واحد مورد نظر جزو اراضی مرغوب درجه ۲ کشاورزی تعیین شده است، احداث این مجتمع با کاربری‌های نهایی طرح آمایش استان و همچنین سیاست‌های مصوب واگذاری اراضی موصوف به بانک زمین تطابق ندارد. بر اساس گزارش‌های کارشناسی این طرح فاقد توجیه اقتصادی، بدون برنامه ارائه شده برای محصول تولید شده و فاقد مجوز شورای اقتصاد است. صرف نظر از اشاره به شکست پروژه‌ای مشابه در شمال کشور با سابقه غیر قابل دفاع

آن (پتروشیمی گلستان)، اجرای چنین طرحی آن هم بدون طرح مکان یابی از همان آغاز، نه تنها از نظر تعارض حقوقی با تعهدات سازمان محیط زیست ایران به شبکه جهانی ذخیره‌گاه های زیست کره (برنامه انسان و کره مسکون)، تقابل با دستورالعمل‌های ضوابط واگذاری اراضی منابع ملی و دولتی به طرح‌های کشاورزی و غیر کشاورزی، نابودی تولیدات بومی و معاش ۷۰ دامدار محلی دارای پروانه چرای دام برای ۱۱۰۰۰ واحد دامی معارض با قانون است بلکه از مشکل جدی‌تری نیز برخوردار است و آن نقض سیاست‌های کلی نظام در بخش نفت و گاز (در راستای بند اول اصل ۱۱۰ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و بند ۱۱ سند چشم انداز صنایع نفت و گاز در افق ۱۴۰۴)، ابلاغی از سوی حضرتعالی است که بر توسعه صنایع پتروشیمی در مناطق نفت‌خیز جنوب کشور تصریح شده و اجرای آن برای تمامی قوا لازم الاجرا است.

بررسی‌های کارشناسی نشان می‌دهد صرف نظر از اشکالات اقتصادی و قانونی وارده به این طرح، اثرات آن بر سلامت محیط زیست و مردم ساکن در منطقه بیش از آن است که قابل چشم پوشی یا حتی مدیریت باشد. جهت اجتناب از به درازا کشیده شدن سخن، بخشی از این آسیب‌ها به اختصار در پیوست نامه به استحضار عالی می‌رسد. بدیهی است موارد ذکر شده در پیوست تنها اشاره به بخشی از آسیب‌های محیط زیستی شناخته شده احداث یک مجتمع پتروشیمی در منطقه‌ای همچون ذخیره‌گاه زیست‌کره میانکاله می‌باشد و قطعاً با توجه به پیچیدگی اکوسیستم و عدم شناسایی بخشی از فرآیندهای جاری در آن دامنه تأثیرات به مراتب عمیق‌تر و شدیدتر خواهد بود. در حالی که منطقه بر اساس ویژگی‌ها و توانمندی‌های طبیعی و کاربری‌های سنتی خود قابلیت تبدیل شدن به یکی از مقاصد مهم اکوتوریسم مبتنی بر پرندگی کشور و گردشگری کشاورزی بر مبنای ظرفیت برد می‌باشد. متأسفانه تا زمان نگارش این نامه علی‌رغم اعلام‌های مکرر برای لزوم صدور مجوز محیط زیستی طرح، عملیات آماده‌سازی زمین با بتن‌ریزی، تخریب پوشش گیاهی و سیمای طبیعی محل توسط پیمانکار طرح به سرعت در جریان است.

نظر به درایت و دلسوزی حضرتعالی و با عنایت به موارد معروض شده، امضا کنندگان این نامه از محضر آن مقام درخواست دارند دستور توقف اجرای طرح پتروشیمی میانکاله و توجه به قابلیت‌ها و محدودیت‌های طبیعی این منطقه مهم زیستی در برنامه‌ریزی و اجرای هر گونه طرح اقتصادی و توسعه‌ای را صادر فرمایید.

رونوشت :

جناب آقای دکتر سید ابراهیم ریسی، ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

جناب آقای حجت الاسلام و المسلمین غلامحسین محسنی اژه‌ای، ریاست محترم قوه قضاییه

جناب آقای دکتر علی سلاجقه، ریاست محترم سازمان حفاظت محیط زیست

جناب آقای دکتر احمد وحیدی، وزیر محترم کشور

سرکار خانم مهندس سمیه رفیعی، ریاست محترم فراکسیون محیط زیست مجلس شورای اسلامی

اسامی امضا کنندگان به ترتیب حروف الفبا:

۱. دکتر شیرین آبادیخواه، عضو هیات علمی گروه زبان و ادبیات انگلیسی دانشگاه مازندران
۲. دکتر حسین آخانی، عضو هیات علمی گروه زیست شناسی، دانشگاه تهران
۳. دکتر مریم آخوندیان، عضو هیات علمی گروه علوم دریایی دانشگاه مازندران
۴. دکتر حسن آریاپور، عضو هیات علمی گروه زیست شناسی، دانشگاه گلستان
۵. دکتر طاهره آقاجزاده، عضو هیات علمی گروه زیست شناسی دانشگاه مازندران
۶. محسن آقاجری، کارشناس ارشد مهندسی شیمی گرایش مهندسی محیط زیست، شرکت ملی گاز، مجتمع گاز پارس جنوبی
۷. دکتر مجید آقایی، عضو هیات علمی گروه اقتصاد دانشگاه مازندران
۸. یزدانفر آهنگران، کارشناس دفتر حفاظت و حمایت سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور
۹. افشین ابوطالبی، دکترای علوم و مهندسی محیط زیست، مدرس دانشگاه
۱۰. دکتر فرشته ابوالحسنی، عضو هیات علمی گروه فلسفه و کلام دانشگاه مازندران
۱۱. دکتر زهرا احمدپور، عضو هیات علمی گروه زبان و ادبیات انگلیسی دانشگاه مازندران
۱۲. دکتر محسن احمدپور، عضو هیات علمی گروه محیط زیست دانشگاه مازندران
۱۳. دکتر فراهم احمدزاده، عضو هیات علمی پژوهشکده علوم محیطی دانشگاه شهید بهشتی
۱۴. دکتر محسن احمدی، عضو هیات علمی دانشکده منابع طبیعی دانشگاه صنعتی اصفهان
۱۵. دکتر سکینه اصغری، عضو هیات علمی گروه شیمی الی دانشگاه مازندران
۱۶. آسا اسدی، کارشناس ارشد تنوع زیستی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران
۱۷. دکتر ایرج اسدی، عضو هیات علمی گروه مهندسی شهرسازی دانشگاه مازندران
۱۸. دکتر سکینه اسدی، عضو هیات علمی گروه مهندسی کامپیوتر دانشگاه مازندران
۱۹. دکتر مرضیه اسدی، دانش آموخته محیط زیست دانشگاه شهید بهشتی
۲۰. زهرا اسکندری، دانشجوی دکتری فراوری محصولات شیلاتی دانشگاه تربیت مدرس
۲۱. دکتر ایمان اسلامی، عضو هیات علمی گروه مرتعداری، دانشکده منابع طبیعی و علوم دریایی، دانشگاه تربیت مدرس
۲۲. دکتر امید اسماعیلزاده، عضو هیات علمی گروه علوم و مهندسی جنگل، دانشکده منابع طبیعی و علوم دریایی، دانشگاه تربیت مدرس
۲۳. دکتر ایمان اسمعیلی پایین افراکتی، عضو هیات علمی گروه مهندسی برق دانشگاه مازندران
۲۴. دکتر محمدرضا اشرفزاده، عضو هیات علمی گروه مهندسی محیط زیست، دانشگاه شهرکرد
۲۵. دکتر محمد اعظم زاده، عضو هیات علمی گروه پژوهش هنر، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه مازندران
۲۶. دکتر مهران اعلمی، عضو هیات علمی علوم و صنایع غذایی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان
۲۷. دکتر منصور افشار محمدیان، عضو هیات علمی گروه زیست شناسی گیاهی دانشگاه گیلان
۲۸. دکتر مهناز اقدسی، عضو هیات علمی گروه زیست شناسی، دانشگاه گلستان
۲۹. دکتر حبیب اکبرزاده بنگر، عضو هیات علمی گروه مهندسی عمران دانشگاه مازندران
۳۰. دکتر کامران الماسیه، عضو هیات علمی گروه محیط زیست دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی خوزستان
۳۱. دکتر فاطمه الهامی، عضو هیات علمی گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه چابهار
۳۲. مهندس اعظم الهامی راد، دانشجوی دکتری علوم و مهندسی محیط زیست، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان
۳۳. مسعود امیرزاده، فعال محیط زیست
۳۴. مهدیه امیری دشتی، مدیرمسئول وبسایت هامون ایران (تارنمای جامعه مدنی جنوب ایران)
۳۵. دکتر سید مهدی امینی نسب، عضو هیات علمی دانشکده منابع طبیعی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری
۳۶. دکتر علیرضا انتظاری، عضو هیات علمی گروه آب و هواشناسی دانشگاه حکیم سبزواری
۳۷. مهندس گرجی ایمانی، عضو اسبق شورای عالی جنگل سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری

۳۸. دکتر ساسان بابایی کفاکی، عضو هیات علمی دانشکده منابع طبیعی و محیط زیست واحد علوم و تحقیقات تهران
۳۹. دکتر حسین بارانی، عضو هیات علمی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان
۴۰. دکتر فرشته باعزت، عضو هیات علمی گروه روانشناسی دانشگاه مازندران
۴۱. صدیقه ببران، عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی
۴۲. رویا بزاز زاده، عضو هیات علمی بخش بیولوژی خاک، موسسه تحقیقات خاک و آب
۴۳. اسداله بزاز لمراسکی، شرکت ملی گاز، مجتمع گاز پارس جنوبی، دانشجوی دکترای مکانیک- تبدیل انرژی
۴۴. صدیقه بوداغانی، مدیر عامل همیاران طبیعت محیط زیست سوادکوه، موسس و عضو انجمن مهرورزان زمین پاک مازندران،
کنشگر محیط زیست
۴۵. دکتر روشنا بهباش، عضو هیات علمی گروه محیط زیست دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز
۴۶. دکتر نادر بهرانی فر، عضو هیات علمی گروه محیط زیست، دانشکده منابع طبیعی و علوم دریایی، دانشگاه تربیت مدرس
۴۷. دکتر ربیع بهروز، عضو هیات علمی دانشکده منابع طبیعی و علوم دریایی، دانشگاه تربیت مدرس
۴۸. دکتر رحمان پاتیمار، عضو هیات علمی گروه شیلات دانشگاه گنبدکاووس
۴۹. مجتبی پاک پرور، عضو هیات علمی مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی فارس
۵۰. دکتر ساحل پاکزاد، عضو هیات علمی پژوهشکده تالاب بین‌المللی هامون، دانشگاه زابل
۵۱. دکتر منیژه پورنعمت رودسری، عضو هیات علمی گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه خلیج فارس
۵۲. دکتر عباس پهلوانی، عضو هیات علمی گروه محیط زیست دانشگاه حکیم سبزواری
۵۳. دکتر نازنین تبریزی، عضو هیات علمی گروه مدیریت جهانگردی دانشگاه مازندران
۵۴. دکتر مجید تفریحی، عضو هیات علمی گروه زیست‌شناسی سلولی و مولکولی دانشگاه مازندران
۵۵. دکتر لعبت تقوی، عضو هیات علمی گروه علوم محیط زیست دانشگاه آزاد واحد علوم و تحقیقات تهران
۵۶. دکتر حسن تقوی، عضو هیات علمی گروه زیست دریا، دانشگاه مازندران
۵۷. دکتر علی تقوی جلودار، عضو هیات علمی گروه ریاضی دانشگاه مازندران
۵۸. صابر تقی پور، دانشجوی دکتری مهندسی منابع طبیعی، گرایش علوم زیستی جنگل دانشگاه تربیت مدرس
۵۹. دکتر محمدحسین تقی پور درزی، عضو هیات علمی گروه حقوق خصوصی دانشگاه مازندران
۶۰. دکتر جواد تقی زاده، عضو هیات علمی گروه حقوق دانشگاه مازندران
۶۱. علی توکلی، عضو هیات علمی گروه ریاضی دانشگاه مازندران
۶۲. عبدالکریم چهرگانی راد، عضو هیات علمی گروه زیست‌شناسی، دانشگاه بوعلی سینا همدان
۶۳. دکتر آرش حبیبی آزاد، کنشگر محیط زیست، مدیر و متخصص صنایع شیمیایی
۶۴. دکتر غلامرضا حدادچی، عضو هیات علمی گروه زیست‌شناسی، دانشگاه گلستان
۶۵. زینب حزبوای، عضو هیات علمی گروه منابع طبیعی دانشگاه محقق اردبیلی
۶۶. دکتر بهرام حسن زاده کیایی، عضو هیات علمی دانشکده علوم زیستی دانشگاه شهید بهشتی
۶۷. دکتر حبیب حمیدی نژاد، عضو هیات علمی گروه فیزیک، دانشگاه مازندران
۶۸. دکتر حمید جباری، عضو هیات علمی موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر کرج
۶۹. دکتر حسین جعفری، عضو هیات علمی گروه ریاضی دانشگاه مازندران
۷۰. سیده سارا جعفری کناری، دانش‌آموخته دکتری شیلات، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان
۷۱. دکتر احمد جعفری صمیمی، عضو هیات علمی گروه اقتصاد دانشگاه مازندران
۷۲. شادی جلیلیان، دانشجوی دکتری مدیریت جنگل دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان
۷۳. دکتر حمید جلیلونند، عضو هیات علمی گروه علوم و مهندسی جنگل دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری
۷۴. دکتر محمد جواد چائی چی، عضو هیات علمی گروه شیمی تجزیه دانشگاه مازندران
۷۵. دکتر همایون حاج محمد حسینی، عضو هیات علمی دانشکده هنر و معماری، دانشگاه مازندران
۷۶. دکتر هاشم حبشی، عضو هیات علمی گروه جنگل‌شناسی و اکولوژی جنگل دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان

۷۷. اسماعیل حسام مقدم، دبیر استان بوشهر انجمن ایرانی مطالعات فرهنگی و ارتباطات
۷۸. سعید حسینی، عضو هیات علمی گروه ژنتیک و اصلاح دام و طیور، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان
۷۹. دکتر زینب السادات حسینی، عضو هیات علمی گروه علوم قرآن و حدیث دانشگاه مازندران
۸۰. دکتر محمدرضا حق جو، عضو هیات علمی گروه شهرسازی دانشگاه مازندران
۸۱. دکتر عبدالواحد خالدی، عضو هیات علمی گروه علوم و مهندسی آبخیزداری، دانشگاه تربیت مدرس
۸۲. دکتر ابوالقاسم خالقی زاده، عضو هیات علمی موسسه تحقیقات گیاهپزشکی
۸۳. دکتر سارا خراسانی نژاد، عضو هیات علمی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان
۸۴. دکتر امیر خسروانی، عضو هیات علمی دانشکده منابع طبیعی و علوم دریایی، دانشگاه تربیت مدرس
۸۵. دکتر شهلا خلیل الهی، عضو هیات علمی گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه شاهد
۸۶. علیرضا خلیل خلیلی، دانشجوی دکتری علوم و مهندسی محیط زیست گرایش ارزیابی و آمایش محیط زیست دانشگاه علوم و تحقیقات تهران
۸۷. دکتر اولیاقلی خلیلی پور، عضو هیات علمی گروه محیط زیست دانشگاه علوم و فنون دریایی خرمشهر
۸۸. دکتر فاطمه خونمیری، عضو هیات علمی گروه زبان و ادبیات انگلیسی دانشگاه مازندران
۸۹. محمد داس مه، وکیل پایه یک دادگستری
۹۰. دکتر مزدک دربیکی، عضو هیات علمی گروه علوم و مهندسی محیط زیست دانشگاه آزاد اسلامی قائمشهر
۹۱. دکتر عبدالله درزی، عضو هیات علمی گروه مهندسی آب، دانشگاه منابع طبیعی ساری
۹۲. محمد درویش عضو هیات علمی بازنشسته موسسه تحقیقات جنگلها و مراتع
۹۳. دکتر زهرا دری، عضو هیات علمی گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج
۹۴. الهام دریایی، دانشجوی دکتری صنایع سلولزی دانشکده منابع طبیعی و علوم دریایی دانشگاه تربیت مدرس
۹۵. دکتر پروانه دلور، عضو هیات علمی گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه آزاد واحد نوشهر
۹۶. دکتر حمیدرضا دورودیان، عضو هیات علمی، اکولوژی کشاورزی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد لاهیجان
۹۷. زینبده دهقانپور، عضو هیات علمی بازنشسته موسسه اصلاح و تهیه بذر و نهال
۹۸. دکتر رضا دهمرده بهروز، عضو هیات علمی گروه علوم و مهندسی محیط زیست، دانشگاه زابل
۹۹. دکتر قاسم ذوالفقاری، عضو هیات علمی گروه محیط زیست دانشگاه حکیم سبزواری
۱۰۰. دکتر مهدی ذوالفقاری، عضو هیات علمی گروه شیلات دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان
۱۰۱. دکتر سعید راسخی، عضو هیات علمی گروه اقتصاد دانشگاه مازندران
۱۰۲. دکتر مهناز ربانی ها، عضو هیات علمی موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور
۱۰۳. دکتر مهدی رجبی زاده، عضو هیات علمی گروه مطالعاتی خزندگان فلات ایران، دانشگاه رازی، کرمانشاه
۱۰۴. دکتر حسن رجبی مهام، عضو هیات علمی گروه زیست شناسی جانوری، دانشگاه شهید بهشتی
۱۰۵. دکتر محمد رحمانی، عضو هیات علمی گروه علوم محیط زیست دانشگاه مازندران
۱۰۶. دکتر مهدی رحمانی نیا، عضو هیات علمی دانشکده منابع طبیعی و علوم دریایی دانشگاه تربیت مدرس
۱۰۷. دکتر اسکندر رستگار پویانی، عضو هیات علمی گروه زیست شناسی دانشگاه حکیم سبزواری
۱۰۸. دکتر مصطفی رستمی، عضو هیات علمی دانشکده هنر و معماری، دانشگاه مازندران
۱۰۹. دکتر مهدیه رضا قلی زاده، عضو هیات علمی گروه اقتصاد دانشگاه مازندران
۱۱۰. دکتر فرخنده رضا نژاد، عضو هیات علمی گروه زیست شناسی دانشگاه شهید باهنر کرمان
۱۱۱. دکتر احمد رضایی، عضو هیات علمی گروه جامعه شناسی، دانشگاه مازندران
۱۱۲. دکتر حمیدرضا رضایی، عضو هیات علمی گروه محیط زیست دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان
۱۱۳. دکتر سیده مهنا رضایی، عضو هیات علمی گروه زبان روسی دانشگاه مازندران
۱۱۴. دکتر مریم رضایی آذین، عضو هیات علمی گروه زبان روسی دانشگاه مازندران

۱۱۵. دکتر عباس رضایی اصل، عضو هیات علمی گروه مکانیک ماشین‌های کشاورزی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی

گرگان

۱۱۶. دکتر کامران رضایی توابع، عضو هیات علمی گروه شیلات دانشکده منابع طبیعی دانشگاه تهران
۱۱۷. دکتر محمد رضوانی، مدیر عامل موسسه بین‌المللی زیست‌محیطی دکتر بسکی و عضو جمعیت سبز بین‌الملل ایران
۱۱۸. دکتر قدسیه رضوانیان، عضو هیات علمی گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه مازندران
۱۱۹. دکتر داود رضی، عضو هیات علمی گروه علوم اجتماعی دانشگاه مازندران
۱۲۰. دکتر رجبعلی رعیتی دماوندی، عضو هیات علمی گروه زبان انگلیسی دانشگاه مازندران
۱۲۱. دکتر علی رفیعی، عضو هیات علمی گروه علوم و حفاظت چوب دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان
۱۲۲. دکتر مهدی رمضان زاده لسبوئی، عضو هیات علمی گروه جهانگردی دانشگاه مازندران
۱۲۳. دکتر الیاس رضانی، عضو هیات علمی دانشکده منابع طبیعی دانشگاه ارومیه
۱۲۴. دکتر فاطمه رودباری، عضو هیات علمی گروه میکروبیولوژی دانشگاه مازندران
۱۲۵. دکتر حبیب زارع، عضو هیات علمی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی مازندران
۱۲۶. دکتر حسین زارعی، عضو هیات علمی گروه علوم باغبانی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان
۱۲۷. دکتر محمد حسن زال، عضو هیات علمی گروه مدیریت جهانگردی دانشگاه مازندران
۱۲۸. دکتر شهریار زروکی، عضو هیات علمی گروه اقتصاد دانشگاه مازندران
۱۲۹. دکتر وحید زمانی، عضو هیات علمی گروه محیط زیست دانشگاه کردستان
۱۳۰. دکتر ابراهیم زینلی، عضو هیات علمی گروه زراعت دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان
۱۳۱. دکتر علیرضا ساری، عضو هیات علمی جانورشناسی دانشکده زیست‌شناسی دانشگاه تهران
۱۳۲. رضا ساکی، کارشناس ارشد ادبیات فارسی، روزنامه‌نگار و فعال محیط زیست
۱۳۳. دکتر رضا ستاری، عضو هیات علمی گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه مازندران
۱۳۴. دکتر علی ستاریان، عضو هیات علمی رشته اکولوژی و درخت‌شناسی، دانشگاه گنبد کاووس
۱۳۵. دکتر عادل سپهری، عضو هیات علمی گروه مدیریت مرتع دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان
۱۳۶. دکتر اکرم السادات سفیدگر، عضو هیات علمی گروه فیزیک نظری دانشگاه مازندران
۱۳۷. دکتر عیسی سلگی، عضو هیات علمی دانشکده منابع طبیعی دانشگاه ملایر
۱۳۸. دکتر محسن سلیمانی، عضو هیات علمی گروه محیط زیست دانشگاه صنعتی اصفهان
۱۳۹. دکتر سیما سهرابی، مدرس مدعو دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان
۱۴۰. دکتر باقر سیدعلیپور، عضو هیات علمی گروه زیست‌سلولی و مولکولی دانشگاه مازندران
۱۴۱. دکتر جعفر سیف‌آبادی، عضو هیات علمی گروه زیست‌شناسی دریا، دانشکده منابع طبیعی و علوم دریایی، دانشگاه

تربیت مدرس

۱۴۲. دکتر اسماعیل سیفی، عضو هیات علمی گروه علوم باغبانی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان
۱۴۳. دکتر رضا شجریر، عضو هیات علمی گروه تاریخ دانشگاه مازندران
۱۴۴. دکتر مهدی شریفانی، عضو هیات علمی گروه باغبانی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان
۱۴۵. امامعلی شعبانی، عضو هیات علمی گروه تاریخ دانشگاه مازندران
۱۴۶. دکتر مریم شکری، عضو هیات علمی و استاد بوم‌شناسی گیاهی دانشگاه مازندران
۱۴۷. مرضیه شمس یوسفی، عضو هیات علمی دانشگاه گیلان
۱۴۸. دکتر مریم شهبازی، عضو هیات علمی گروه محیط زیست دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان
۱۴۹. علیرضا شهرداری پناه، فعال محیط زیست
۱۵۰. فاطمه شیخ، عضو هیات علمی بخش تولیدگیاهی مرکز تحقیقات کشاورزی گلستان
۱۵۱. دکتر میثم شیرخدایی، عضو هیات علمی گروه مدیریت دانشگاه مازندران
۱۵۲. دکتر صیاد شیخی نیلانلو، مدرس محیط زیست، دکتری تنوع زیستی دانشگاه تهران

۱۵۳. دکتر انوشیروان شیروانی، عضو هیات علمی دانشکده منابع طبیعی، دانشگاه تهران
۱۵۴. دکتر فردین صادق زاده، عضو هیات علمی و رئیس آزمایشگاه مرکزی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری
۱۵۵. دکتر حمیدرضا صادقی پور، عضو هیات علمی گروه زیست شناسی، دانشگاه گلستان
۱۵۶. محمدرضا صالحی، بازنشسته وزارت کشور، سرپرست اسبق استانداری مازندران
۱۵۷. سیده عالمه صباغ، دانشجوی دکتری علوم و مهندسی محیط زیست، دانشگاه تربیت مدرس
۱۵۸. دکتر ریحانه صباغ زاده، عضو هیات علمی گروه زیست شناسی دانشگاه حکیم سبزواری
۱۵۹. مهندس بارید صفایی مهرو، موسسه خزنده شناسان پارس
۱۶۰. دکتر نصرت اله صفاییان، استاد بوم شناسی عمومی و کاربردی دانشگاه مازندران
۱۶۱. دکتر علی رضا صفرزاده، عضو هیات علمی گروه فیزیولوژی ورزشی دانشگاه مازندران
۱۶۲. دکتر ساناز صنایع گلدوز، دکتری برنامه ریزی محیط زیست، انجمن ارزیابی محیط زیست ایران
۱۶۳. دکتر کیوان صائب، عضو هیات علمی گروه زیست شناسی دانشگاه آزاد
۱۶۴. مهندس هوشنگ ضیایی، کارشناس پیشکسوت و بازنشسته سازمان حفاظت محیط زیست
۱۶۵. دکتر امان محمد ضیائی فر، عضو هیات علمی مهندسی مواد و طراحی صنایع غذایی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان
۱۶۶. دکتر الهه طالبی، عضو هیات علمی گروه فیزیولوژی ورزشی دانشگاه مازندران
۱۶۷. دکتر حمید طالشی، عضو هیات علمی دانشکده منابع طبیعی دانشگاه صنعتی خاتم الانبیا بهمیهان
۱۶۸. دکتر کامبیز طاهری آبکنار، عضو هیات علمی گروه جنگلداری دانشگاه گیلان
۱۶۹. سید محمود طباطبایی، کارشناسی ارشد جنگلشناسی و اکولوژی جنگل، دانشگاه تربیت مدرس
۱۷۰. جواد طباطبایی یزدی، عضو هیات علمی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی خراسان رضوی
۱۷۱. دکتر رضا طبیعی، عضو هیات علمی گروه شیمی دانشگاه حکیم سبزواری
۱۷۲. دکتر میمنت عابدینی، عضو هیات علمی گروه علوم تربیتی دانشگاه مازندران
۱۷۳. دکتر احمد عباس زاده، عضو هیات علمی گروه مکانیک ماشینهای کشاورزی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان
۱۷۴. دکتر عبدالمحمد عابدیان، عضو هیات علمی گروه شیلات، دانشکده منابع طبیعی و علوم دریایی، دانشگاه تربیت مدرس
۱۷۵. دکتر سید محمدرضا عادل، عضو هیات علمی گروه زبان انگلیسی دانشگاه حکیم سبزواری
۱۷۶. داریوش عبادی، مدیر عامل بنیاد غیر دولتی مهر پایدار مازندران، کنشگر محیط زیست
۱۷۷. دکتر ستار عزتی، عضو هیات علمی گروه جنگلداری دانشگاه گرگان
۱۷۸. دکتر طاهره عزیزی، عضو هیات علمی گروه فیزیک نظری دانشگاه مازندران
۱۷۹. مصطفی عزیزی، عضو هیات علمی گروه علوم تربیتی دانشگاه مازندران
۱۸۰. دکتر احمد فرزانه کرد، عضو هیات علمی گروه فیزیک دانشگاه حکیم سبزواری
۱۸۱. گیلان عطاران فریمان، عضو هیات علمی رشته زیست شناسی دریا دانشگاه دریانوردی و علوم دریایی چابهار
۱۸۲. دکتر فرهاد عطایی، عضو هیات علمی پژوهشکده محیط زیست و توسعه پایدار، سازمان حفاظت محیط زیست
۱۸۳. دکتر علی عظیمی، کارشناس مدیریت سواحل سازمان بنادر و دریانوردی
۱۸۴. دکتر مژگان سادات عظیمی، عضو هیات علمی گروه مدیریت مرتع، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان
۱۸۵. دکتر زهرا علمی، عضو هیات علمی گروه اقتصاد دانشگاه مازندران
۱۸۶. دکتر فاطمه علمی، عضو هیات علمی گروه علوم دریایی و محیطی دانشگاه مازندران
۱۸۷. افشین علی زاده شعبانی، عضو هیات علمی گروه محیط زیست دانشکده منابع طبیعی دانشگاه تهران
۱۸۸. دکتر اکبر علیوردی نیا، عضو هیات علمی گروه علوم اجتماعی دانشگاه مازندران
۱۸۹. دکتر سید جلیل علوی عضو هیات علمی گروه علوم و مهندسی جنگل، دانشکده منابع طبیعی و علوم دریایی دانشگاه تربیت مدرس

۱۹۰. سولماز عموشاهی، دانشجوی دکتری علوم و مهندسی محیط زیست، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان
۱۹۱. دکتر فروغ عموئیان، عضو هیات علمی گروه صنایع دستی دانشگاه مازندران
۱۹۲. فریدون عوفی، عضو هیات علمی موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور
۱۹۳. دکتر فاطمه عین‌اللهی، عضو هیات علمی گروه محیط زیست، دانشگاه زابل
۱۹۴. دکتر هانیه غفاری، عضو هیات علمی دانشکده منابع طبیعی دانشگاه کردستان
۱۹۵. دکتر لیلا غلامی، عضو هیات علمی گروه مهندسی آبخیزداری، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری
۱۹۶. دکتر محمد غلامی، عضو هیات علمی گروه مهندسی برق دانشگاه مازندران
۱۹۷. دکتر سید محمد فاطمی، عضو هیات علمی گروه زیست شناسی، دانشگاه گلستان
۱۹۸. دکتر فرنوش فتاحی، عضو هیات علمی دانشکده منابع طبیعی دانشگاه تربیت مدرس
۱۹۹. دکتر رزیتا فتحی، عضو هیات علمی گروه فیزیولوژی ورزشی دانشگاه مازندران
۲۰۰. دکتر آریتا فراشی، عضو هیات علمی گروه محیط زیست دانشگاه فردوسی مشهد
۲۰۱. پروین فرشچی، عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران و معاونت اسبق دریایی سازمان حفاظت محیط زیست
۲۰۲. طرلان فرهوش، عضو هیات علمی گروه علوم دامی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شبستر
۲۰۳. دکتر اصغر فلاح، عضو هیات علمی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری
۲۰۴. دکتر محمد علی فخاری، سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری
۲۰۵. دکتر سامره فلاح‌تکار، عضو هیات علمی گروه محیط زیست دانشکده منابع طبیعی و علوم دریایی، دانشگاه تربیت مدرس
۲۰۶. دکتر رز فولادی، عضو هیات علمی گروه بیومکانیک ورزشی دانشگاه مازندران
۲۰۷. دکتر عظیم قاسم نژاد، عضو هیات علمی گروه علوم باغبانی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان
۲۰۸. دکتر سید محمود قاسمپوری، عضو هیات علمی گروه محیط زیست دانشگاه تربیت مدرس
۲۰۹. دکتر رضا قاسمی، عضو هیات علمی گروه حسابداری، دانشگاه مازندران
۲۱۰. دکتر مائده قاسمی، عضو هیات علمی گروه فیزیک اتمی دانشگاه مازندران
۲۱۱. دکتر احمد قرایی، عضو هیات علمی دانشکده منابع طبیعی، دانشگاه زابل
۲۱۲. دکتر فرشید قربانی، عضو هیات علمی دانشکده منابع طبیعی دانشگاه کردستان
۲۱۳. دکتر محمد قربانی، عضو هیات علمی گروه صنایع غذایی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان
۲۱۴. دکتر رضا قربانی نصرآبادی، عضو هیات علمی گروه علوم خاک، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان
۲۱۵. دکتر جاوید قرخلو، عضو هیات علمی گروه زراعت دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان
۲۱۶. دکتر زهرا قلیچی پور، عضو هیات علمی گروه محیط زیست دانشگاه حکیم سبزواری
۲۱۷. دکتر تقی قورچی، عضو هیات علمی گروه تغذیه دام و طیور، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان
۲۱۸. دکتر محمد کابلی، عضو هیات علمی گروه محیط زیست دانشگاه تهران
۲۱۹. دکتر فاطمه کاردل، عضو هیات علمی گروه علوم محیط زیست، دانشگاه مازندران
۲۲۰. دکتر احسان کاشانی، دکترای علوم و مهندسی محیط زیست گرایش تنوع زیستی، دانشگاه علوم و تحقیقات تهران
۲۲۱. دکتر سکینه کاظمی نورعینی، عضو هیات علمی گروه زیست شناسی دانشگاه حکیم سبزواری
۲۲۲. دکتر محسن کرابی، عضو هیات علمی گروه مهندسی عمران دانشگاه فردوسی مشهد
۲۲۳. مهندس هادی کراچی، عضو هیات علمی گروه محیط زیست دانشگاه حکیم سبزواری
۲۲۴. شکوه کرمانشاهانی، عضو هیات علمی دانشگاه بین‌المللی امام خمینی قزوین
۲۲۵. دکتر رقیه کرمی، عضو هیات علمی پژوهشکده تالاب بین‌المللی هامون، دانشگاه زابل
۲۲۶. دکتر آزاده کریمی، عضو هیات علمی گروه محیط زیست، دانشگاه فردوسی مشهد
۲۲۷. دکتر زهرا کریمی، عضو هیات علمی گروه اقتصاد، دانشگاه مازندران

۲۲۸. دکتر زهره کریمی لنجی، عضو هیات علمی گروه زیست شناسی، دانشگاه گلستان
۲۲۹. دکتر علی کریمی مله، عضو هیات علمی گروه علوم سیاسی دانشگاه مازندران
۲۳۰. دکتر عیسی کهن باغخیراتی، عضو هیات علمی گروه زیست شناسی دانشگاه حکیم سبزواری
۲۳۱. مهندس محمد کهنسال، رئیس هیات مدیره موسسه دوستداران پایش اقلیم کاسپین
۲۳۲. هادی کیادلیری، عضو هیات علمی گروه محیط زیست و علوم جنگل دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران
۲۳۳. دکتر نسرین کیوانفر، مدرس گروه زیست شناسی دانشگاه فردوسی مشهد
۲۳۴. دکتر سارا... گالشی، عضو هیات علمی گروه زراعت، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان
۲۳۵. دکتر محمدحسین گرجیان عربی، عضو هیات علمی گروه زیست شناسی دریا، دانشگاه مازندران
۲۳۶. دکتر بختی گل تکه، عضو هیات علمی گروه زبان روسی دانشگاه مازندران
۲۳۷. حنیف رضا گلزار، کارشناس ارشد خاک و آب، کنشگر محیط زیست
۲۳۸. دکتر پیمان گلستان، عضو هیات علمی گروه زبان روسی دانشگاه مازندران
۲۳۹. دکتر فرزانه گنجی، عضو هیات علمی گروه زیست شناسی، دانشگاه گلستان
۲۴۰. دکتر نصرت الله گودرزی، عضو هیات علمی گروه شهرسازی دانشگاه مازندران
۲۴۱. دکتر حسن گودرزی لمراسکی، عضو هیات علمی گروه زبان و ادبیات عربی دانشگاه مازندران
۲۴۲. دکتر صدیقه لطفی، عضو هیات علمی گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه مازندران
۲۴۳. دکتر امیرحسین لقمان، عضو هیات علمی تحقیقات بیابان زدائی، متخصص تثبیت ریزگردها و تثبیت شنهای روان
۲۴۴. دکتر محمد متینی زاده، عضو هیات علمی موسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور
۲۴۵. دکتر بهبود محبی، عضو هیات علمی دانشکده منابع طبیعی و علوم دریایی، دانشگاه تربیت مدرس
۲۴۶. تقی محسن پور، عضو هیات علمی گروه فیزیک دانشگاه مازندران
۲۴۷. ام البنی محمدرضاپور، عضو هیات علمی مهندسی آب، کلینیک مادر تخصصی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان
۲۴۸. دکتر مرجان محمدزاده، عضو هیات علمی گروه ارزیابی و آمایش سرزمین، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان
۲۴۹. عباس محمدی، کارشناس کشاورزی، کنشگر محیط زیست
۲۵۰. دکتر علیرضا محمدی، کارشناس محیط زیست، اداره کل حفاظت محیط زیست استان همدان
۲۵۱. مهندس رامین محمدیان، رئیس هیات مدیره انجمن دیدبان آب، خاک و هوای استان گیلان
۲۵۲. دکتر زهرا محمودی، عضو هیات علمی گروه حقوق دانشگاه مازندران
۲۵۳. دکتر یوسف محنت فر، عضو هیات علمی گروه اقتصاد دانشگاه مازندران
۲۵۴. حمید مصباح، عضو هیات علمی بازنشسته سازمان تحقیقات کشاورزی
۲۵۵. دکتر معصومه معتمدنیا، عضو هیات علمی گروه زبان روسی دانشگاه مازندران
۲۵۶. دکتر مژگان معمارمقدم، عضو هیات علمی گروه بیومکانیک ورزشی دانشگاه مازندران
۲۵۷. دکتر محمدرضا معین فرد، عضو هیات علمی گروه فیزیولوژی و مدیریت ورزشی دانشگاه حکیم سبزواری
۲۵۸. رحیم ملک نیا، عضو هیات علمی گروه جنگلداری دانشگاه لرستان
۲۵۹. دکتر غلامرضا ملکشاهی، عضو هیات علمی گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه مازندران
۲۶۰. محمد ملکی، کارشناس ارشد مطالعات و برنامه ریزی منطقه ای، کارشناس حفظ کاربری اراضی زراعی و باغات مشاور دفتر حفظ کاربری اراضی سازمان امور اراضی کشور
۲۶۱. دکتر جمشید منصوری، بازنشسته سازمان حفاظت محیط زیست و عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تنکابن
۲۶۲. حر منصوری، کنشگر محیط زیست، دیده بان میانکاله
۲۶۳. سهیل منصوری، رییس گروه مطالعات طرح‌های کالبدی، دفتر حفظ کاربری اراضی کشاورزی، سازمان امور اراضی کشور
۲۶۴. دکتر علیرضا منیری حمزه کلایی، عضو هیات علمی گروه ریاضی دانشگاه مازندران

۲۶۵. دکتر سید مرتضی موسوی نوکنده، عضو هیات علمی دانشگاه گنبد کاووس
۲۶۶. دکتر علی اصغر مولوی، عضو هیات علمی گروه فیزیک دانشگاه فردوسی مشهد
۲۶۷. دکتر علی مویدی، عضو هیات علمی صنایع غذایی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان
۲۶۸. دکتر مریم مهاجرانی، عضو هیات علمی گروه زیست شناسی سلولی و مولکولی دانشگاه مازندران
۲۶۹. بتول مهدوی، عضو هیات علمی گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه مازندران
۲۷۰. دکتر علی مهدوی، عضو هیات علمی گروه علوم جنگل دانشگاه ایلام
۲۷۱. دکتر منیژه میان آبادی، عضو هیات علمی گروه زیست شناسی، دانشگاه گلستان
۲۷۲. پیدا میرحسینی، مدیر دفتر انجمن جامعه شناسی ایران دفتر قزوین
۲۷۳. دکتر شادمهر میردار هریجانی، عضو هیات علمی گروه فیزیولوژی ورزشی دانشگاه مازندران
۲۷۴. مهندس حمیدرضا میرزاده، کنشگر محیط زیست و روزنامه نگار
۲۷۵. سعید نادری، عضو هیات علمی گروه محیط زیست دانشکده منابع طبیعی دانشگاه گیلان
۲۷۶. دکتر مهدی نادی، عضو هیات علمی گروه مهندسی آب، دانشگاه منابع طبیعی ساری
۲۷۷. دکتر طوبی ناری دماوندی، عضو هیات علمی گروه فیزیولوژی ورزشی دانشگاه مازندران
۲۷۸. دکتر بهرام ناصری، رییس مرکز بذر جنگلی خزر، سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور
۲۷۹. دکتر سمیه نامدار، عضو هیات علمی گروه بیومکانیک ورزشی دانشگاه مازندران
۲۸۰. مهندس منوچهر نائیجی، کارشناس جنگل دانشکده منابع طبیعی دانشگاه تربیت مدرس
۲۸۱. دکتر غلامرضا نبی بیدهدی، عضو هیات علمی دانشکده محیط زیست دانشگاه تهران
۲۸۲. مهندس سید مهدی نبی‌یان، کارشناس ارشد محیط زیست، پژوهشگر حیات وحش
۲۸۳. دکتر اکبر نجفی، عضو هیات علمی دانشکده منابع طبیعی دانشگاه تربیت مدرس
۲۸۴. دکتر احمد ندیمی، عضو هیات علمی گروه گیاهپزشکی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان
۲۸۵. زهره نصیری، دانشجوی دکتری علوم و مهندسی محیط زیست، دانشگاه تربیت مدرس
۲۸۶. دکتر باقر نظامی، عضو هیات علمی پژوهشکده محیط زیست و توسعه پایدار
۲۸۷. دکتر حبیب نظرزاد، عضو هیات علمی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان
۲۸۸. دکتر ام لیلا نظری، عضو هیات علمی گروه شیمی معدنی دانشگاه مازندران
۲۸۹. دکتر احسان نظیفی، عضو هیات علمی گروه علوم گیاهی دانشگاه مازندران
۲۹۰. دکتر سمیه نعمتی، عضو هیات علمی گروه ریاضی کاربردی دانشگاه مازندران
۲۹۱. علیرضا نقی نژاد، عضو هیات علمی گروه زیست شناسی دانشگاه مازندران
۲۹۲. دکتر فرشید نوروزی روشناوند، عضو هیات علمی گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه مازندران
۲۹۳. دکتر سودابه نوری، عضو هیات علمی گروه فیزیک اتمی دانشگاه مازندران
۲۹۴. دکتر مجتبی واعظی، عضو هیات علمی دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه شیراز
۲۹۵. دکتر لیلا وطنی، متخصص علوم جنگل. عضو انجمن جنگلبانی ایران
۲۹۶. مهندس علیرضا هاشمی، مدیر موسسه پرند شناسی طرلان
۲۹۷. دکتر سید علی اکبر هدایتی، عضو هیات علمی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان
۲۹۸. محمودرضا همایی، عضو هیات علمی گروه محیط زیست دانشگاه صنعتی اصفهان
۲۹۹. اعظم همت‌زاده، دانشجوی دکترای علوم و مهندسی جنگل، دانشکده منابع طبیعی و علوم دریایی، دانشگاه تربیت مدرس
۳۰۰. دکتر سعید یگانگی، عضو هیات علمی گروه شیمی دانشگاه مازندران
۳۰۱. دکتر حسن یگانه، عضو هیات علمی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان
۳۰۲. روح الله یوسف پور، عضو هیات علمی گروه ریاضی دانشگاه مازندران
۳۰۳. دکتر حامد یوسف زاده، عضو هیات علمی گروه محیط زیست گرایش تنوع زیستی دانشگاه تربیت مدرس

۳۰۴. دکتر حسین یوسفی، عضو هیات علمی گروه مهندسی و تکنولوژی چوب، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان
۳۰۵. دکتر حبیب‌اله یونسی، عضو هیات علمی گروه محیط زیست دانشکده منابع طبیعی و علوم دریایی، دانشگاه تربیت مدرس

پیوست فنی

بخشی از ملاحظات حقوقی و آسیب‌های قابل پیش‌بینی از احداث مجتمع پتروشیمی در ذخیره‌گاه زیست‌کره میانکاله

ملاحظات محیط‌زیستی:

۱- به دلیل بالا بودن سطح آب زیرزمینی منطقه هر گونه نشت مواد ناشی از حمل و نقل، انتقال و ذخیره مواد اولیه، محصولات تولیدی و جانبی، سوخت رسانی و فاضلاب خروجی، منجر به گسترش وسیع در فاصله زمانی کوتاه به سفره‌های آب زیرزمینی منطقه و نفوذ به دریا و تالاب و چاه‌های آب کشاورزی خواهد شد که این امر باعث به خطر افتادن تنوع زیستی و حیات جانوری دریای خزر و تالاب و نیز جذب مواد شیمیایی توسط زیست‌مندان از پایین‌ترین سطوح هرم غذایی تا بالاترین سطح یعنی انسان خواهد شد. از آنجا که انتقال آلاینده‌های محیطی در سطوح هرم غذایی با بزرگنمایی زیستی همراه خواهد بود مردم منطقه به شدت در معرض آسیب‌های ناشی از این مواد قرار خواهند گرفت. در همین راستا حیات گونه ارزشمند فوک خزری تنها پستاندار دریای خزر نیز به شدت به خطر خواهد افتاد.

۲- هر گونه نشت مواد شیمیایی به آب، هوا و خاک، با در نظر گرفتن بارندگی فراوان و بالا بودن سطح آب زیرزمینی در منطقه، وارد چرخه آب شده و به دلیل کوتاه بودن چرخه هیدرولوژی یا هیدرودینامیکی منطقه، در مدت زمان کوتاهی پس از تبخیر و برخاستن از سطح دریا، تالاب، مرتع، لپو، آبندان، استخرهای پرورش ماهی، زمین‌های کشاورزی و شالیزارهای منطقه به ابر تبدیل شده و با برخورد به ارتفاعات البرز شرقی در منطقه باقی مانده و مجدداً به سمت پایین دست روانه خواهد شد که در نتیجه حرکت و تاثیر آلودگی توام با چرخه آب ادامه خواهد داشت و در مدت کوتاهی در سطح وسیع تری گسترش یافته و مجدداً به دریا و تالاب راه خواهد یافت.

۳- از آنجا که بخش زیادی از آلودگی‌های ناشی از استقرار این صنعت از طریق ورود به خاک و آب، جذب محصولات کشاورزی و گیاهان مرتعی خواهد شد با تغذیه احشام و یا استفاده مستقیم محصولات کشاورزی بر سفره غذایی مردم منطقه قرار خواهد گرفت و احتمال ابتلا به انواع بیماری‌های عصبی، پوستی، کبدی، اختلالات هورمونی، نواقص مادرزادی، سرطان و ... را به شدت افزایش خواهد داد. لازم به ذکر است حجم قابل توجهی از برنج، مرکبات، ماهی‌های دریایی (بیشترین تراکم تعاونی‌های صید پره در این منطقه مستقر است) و پرورشی، خویار پرورشی و لبنیات با کیفیت کشور نیز در دهستان میانکاله تولید می‌شود و علاوه بر مصرف مردم محلی توسط مردم سراسر کشور به مصرف می‌رسد که سلامت عمومی کشور را در معرض خطر قرار می‌دهد.

۴- از آنجا که محل احداث طرح پتروشیمی میانکاله در حوضه آبخیز تالاب بین‌المللی میانکاله (مرتع حسین آباد) و در کنار یکی از نهرهای اصلی تالاب واقع شده است، انواع آلاینده‌های شیمیایی حاصل از فرآیندهای مختلف وابسته به آن از جمله حمل و نقل، انتقال و ذخیره مواد اولیه، محصولات تولیدی و جانبی، رهاسازی فاضلاب خروجی و پساب واحدهای مختلف وارد آب تالاب میانکاله خواهند شد و یکی از تأثیرات آلودگی آب تالاب آسیب به حیات گیاهی و جانوری آن است که از جمله ملموس‌ترین تبعات آن تغییر مسیر پرندگان مهاجر به دلیل تغییر شرایط اکوسیستم و از بین رفتن منابع غذایی آنها خواهد بود. در نتیجه بخش قابل توجهی از قابلیت منطقه برای طبیعت‌گردی که در حال حاضر برای مردم محلی از طریق ارائه کالا و خدمات به گردشگران منبع درآمدی به شمار می‌رود و در برنامه‌های توسعه آتی استان نیز از وزن بالایی برخوردار است از بین خواهد رفت. لازم به ذکر است همین حالا مردم محلی سالهاست که به دلیل استقرار منطقه ویژه اقتصادی بندر امیرآباد با داشتن دیوارهای بتنی در طول نوار ساحلی از استفاده فیزیکی و حتی دیدن ساحل دریا که از شاخص‌ترین جاذبه‌های گردشگری مناطق ساحلی و ابتدایی‌ترین حقوق ساحل نشینان است، محرومند و نزدیکترین دسترسی آنها به ساحل از طریق سواحل میانکاله امکان پذیر است.

۵- جریان غرب به شرق گردش آب دریای خزر در سواحل جنوبی و محدوده شبه جزیره میانکاله باعث می‌شود بخشی از آلودگی‌هایی که به دریا راه یافته به صورت غیرمستقیم از طریق کانال چپاقلی وارد تالاب شده و حیات تالاب را به صورت مضاعف به خطر اندازد.

۶- گازهای خروجی از مجتمع پتروشیمی و نیز ترکیبات فرار از طریق پمپ‌ها، شیر فلکه‌ها، فلنج‌ها، مخازن ذخیره، عملیات بارگیری و تخلیه، فلرها، دودکش‌ها وارد هوا شده و باعث بیماری‌های تنفسی و پوستی و سوزش چشم (که سالهاست به دلیل استقرار نیروگاه شهید سلیمی گریبان‌گیر مردم منطقه است) و نیز صدمه مستقیم به محصولات باغی و مرکبات می‌شود، علاوه بر این به دلیل بارندگی‌های فراوان و گسترده در منطقه آلاینده‌های گازی به خاک نفوذ کرده و با ورود به چرخه‌های طبیعی اکوسیستم خاک منجر به بروز تأثیرات مستقیم و غیر مستقیم بر مردم و محیط زیست منطقه خواهند شد.

۷- انتقال اصلی‌ترین محصول تولیدی این صنعت، متانول و پروپیلن که به صورت گازی یا میعانات گازی است از طریق انتقال خط لوله به دامغان و فلات مرکزی ایران صورت خواهد گرفت که هزینه گزاف این انتقال علاوه بر هزینه‌های ترمیمی و استهلاک و خوردگی‌های ناشی از رطوبت بالای هوا و خاک در شمال کشور و فرسودگی سریعتر از موعد لوله‌های انتقال در مدت زمان نه چندان دور و خطرات نشت آن به آب، خاک و هوا در بالا دست، بدون شک پاک‌تراشی و از بین بردن کیلومترها از ذخیره‌گاه‌های جنگلی هیرکانی در مسیر خط لوله انتقال خواهد بود.

۸- از آنجا که این صنعت از جمله صنایع آبرابر است، استقرار یک واحد آب شیرین کن در منطقه ویژه اقتصادی بندر امیرآباد را در دستور کار خواهد داشت که فاصله ۸۵۰ متری با پناهگاه حیات وحش میانکاله و سواحل آن دارد. این واحد به همراه واحد خنک کننده، دما و شوری آب برگشتی به دریا را بالا برده و با افزایش دما و شوری آب در مقیاس محلی باعث مرگ و میر، عدم تخم‌ریزی و یا جابجایی و مهاجرت ماهی‌ها از منطقه شده و یکی از سنتی‌ترین و قدیمی‌ترین منابع درآمدی مردم منطقه از طریق صیادی را از بین برده و اشتغال صیادان محلی و وضعیت شرکت تعاونی‌های صید پره را به خطر خواهد انداخت. همچنین با برگشت مجدد تلخاب حاصل به دریا و با توجه به بسته بودن اکوسیستم دریای خزر و عدم اتصال آن به آبهای آزاد، در مقیاس کلان نیز باعث افزایش شوری و نابودی حیات این اکوسیستم خواهد شد.

۹- از آنجایی که فاضلاب خروجی این صنعت حاوی مواد شیمیایی مضر و خطرناک است نیاز به تصفیه فنی و پیشرفته دارد که مسلماً با وجود تحریم‌ها استانداردهای لازم را جهت ورود به محیط کسب نخواهد کرد. همچنین زباله‌ها، ضایعات، نخاله‌ها و لجن‌های نفتی با ماهیت خاص خود تا هکتارها اراضی منطقه را تخریب و چشم انداز زیبای مرتعی منطقه را نابود خواهد کرد.

۱۰- در طرح مورد نظر برنامه‌ای برای دفع کاتالیست‌های مصرف شده و غیر قابل بازیابی، مواد شیمیایی غیر قابل بازیابی و فلزات سنگین حاصل از فرآیندهای تولیدی مجتمع ارائه نشده است ضمن این که وضعیت شکننده اکولوژیکی منطقه اجازه دفن این موارد را در آن نمی‌دهد.

۱۱- احداث این صنعت نیاز به استقرار صنایع پایین دستی و بالادستی در اطراف آن را به صورت دومینووار القاء می‌کند و در نهایت محیط زیست، چشم انداز، گردشگری و اشتغال عرفی و سنتی مردم منطقه را به ورطه نابودی خواهد کشاند.

ملاحظات حقوقی:

۱- به دلیل ممنوعیت احداث این گونه صنایع در استان‌های شمالی کشور بر مبنای بند الف ماده ۲ تصویب نامه در خصوص استقرار رده‌های صنعتی شماره ۳۲۷۱۹/ت/۲۵۸۴۲ مورخ ۱۳۸۱/۷/۱۹ هیات وزیران از یک سو و عدم وجود زیر ساخت‌های لازم در منطقه، نیاز به احداث حداقل ۸ کیلومتر خط لوله جهت تامین خوراک و سوخت مورد نیاز پتروشیمی وجود دارد و از بین بردن زمین‌های کشاورزی و مراتع ارزشمند زیادی در مسیر خط لوله امری اجتناب ناپذیر خواهد بود و این موضوع به معاش کشاورزان و مرتع داران زحمت کش این خطه آسیب فراوانی خواهد زد.

۲- حسب بند ب ماده ۴ آئین نامه اجرایی اصلاح لایحه قانونی واگذاری و احیای اراضی در حکومت جمهوری اسلامی، واگذاری مراتع عمومی که جهت تعلیف احشام ضروری می باشد، مطلقاً ممنوع است.

۳- بر مبنای رای هیات عمومی دیوان عالی عدالت اداری کشور مورخ ۱۳۹۲/۲/۸ تصریح شده که در صورت واگذاری مرتع، حق واگذاری به اشخاص دیگر وجود ندارد. براساس مستندات موجود، حدود ۷۰ دامدار در مراتع حسین آباد دارای پروانه چرا و طرح مرتعداری مصوب کمیته فنی اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان مازندران هستند. این دامداران طی استشهادی اعلام نمودند واگذاری مراتع حسین آباد در دهستان میانکاله به پتروشیمی بدون رضایت آنها بوده است.

۴- حسب ماده ۲۶ دستورالعمل اصلاحی ضوابط واگذاری اراضی منابع ملی و دولتی برای طرح‌های کشاورزی و غیرکشاورزی به شماره ۲۶۲۶/۰۲۰ واگذاری اراضی منابع ملی و دولتی برای مصارف غیرکشاورزی در قالب قرارداد اجاره در مساحت‌های بیش از سه هکتار در استان‌های گیلان، مازندران و تهران ممنوع می باشد.

۵- تالاب میانکاله در سال ۱۳۴۸ به عنوان منطقه حفاظت شده تصویب و به جهت اهمیت آن در سال ۱۳۵۴ به پناهگاه حیات وحش میانکاله ارتقاء یافته و به صورت همزمان به عنوان یکی از تالاب‌های بین‌المللی در فهرست کنوانسیون رامسر و همچنین در یونسکو به عنوان ذخیره‌گاه زیست‌کره ثبت جهانی شده است که بر مبنای تعهدات بین‌المللی حفاظت از آن بر عهده کشور ایران می باشد و احداث صنعت آلاینده پتروشیمی در این منطقه مغایر قوانین بین‌المللی است.